

Protokoll fört vid pleniföredragning

Lagberedningen

Lag 11

Närvarande
KS, AH, MP, CG, IZ, AZ, JJ

Frånvarande

Justerat
Omedelbart

Ordförande
Lantråd
Katrin Sjögren

Föredragande
Minister
Jesper Josefsson

Protokollförare
Lagberedare
Helena Blomqvist

Nr 2

Förslag till landskapsförordning om hållande av hund och katt.

ÅLR 2023/399

Beslut

Landskapsregeringen beslöt att utfärda förordningen och publicera den i ÅFS.
Bilaga: förordningen.

Nr 3

Förslag till landskapsförordning om hållande av häst.

ÅLR 2023/8421

Beslut

Landskapsregeringen beslöt att utfärda förordningen och publicera den i ÅFS.
Bilaga: förordningen.

Nr 4

Förslag till landskapsförordning om upphävande av vissa bestämmelser i djurskyddsförordningen.

ÅLR 2023/7541

Beslut

Landskapsregeringen beslöt att utfärda förordningen och publicera den i ÅFS.
Bilaga: förordningen.

LANDSKAPSFÖRORDNING om hållande av hund och katt

Utfärdad i Mariehamn den 12 april 2024

Med stöd av 5, 6, 7, 9 och 13 §§ djurskyddslagen (1998:95) för landskapet Åland föreskrivs:

1 kap. Inledande bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna förordning innehåller bestämmelser om hållande och skötsel av hundar och katter. Denna författning gäller inte för

1) försöksdjur enligt landskapslagen (2013:75) om tillämpning av lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål eller

2) hundar som används av Ålands Polismyndighet och övriga myndigheter vid insatser samt insatsliknande övning och utbildning. Även övriga hundar som används på uppdrag av nämnda myndigheter undantas.

Bestämmelser om skydd av djur finns dessutom i djurskyddsförordningen (1998:96) och djurtransportförordningen (1998:97).

2 §

Förhållandet till veterinärs ordination

Hundar och katter får hållas och skötas på annat sätt än vad som anges i denna författning om en veterinär av veterinärmedicinska skäl har ordinerat detta.

3 §

Definitioner

I denna förordning avses med

1) *avel* all reproduktion av hundar och katter,

2) *box* ett förvaringsutrymme för hållande av hundar eller katter inomhus,

3) *djurhållare* en fysisk eller juridisk person som ansvarar för eller hanterar djur stadigvarande eller tillfälligt,

4) *förvaringsutrymme* ett avgränsat inomhus- eller utomhusutrymme där hundar och katter hålls permanent eller med viss varaktighet eller med återkommande intervaller,

5) *hundgård* ett inhägnat förvaringsutrymme utomhus för hundar som är avgränsat av stängsel eller liknande,

6) *hundstall* en särskild byggnad med boxar för hundar,

7) *hållande* att ha hand om egna eller andras djur,

8) *kattstall* en särskild byggnad med boxar för katter,

9) *koja* ett mindre förvaringsutrymme för hundar och katter som hålls utomhus vilket är avsett att ge djur möjlighet till avskildhet samt en liggplats med skydd för väder och vind,

10) *löplina* en konstruktion för att binda upp en hund som består av en från marken upphöjd lina eller vajer, vilken är fastspänd mellan två punkter, varifrån en skild lina fästs vid hundens halsband eller sele där linan som hunden fästs vid måste kunna löpa fritt längsmed den upphöjda vajern eller linan,

- 11) *naturlig ställning* att hunden eller katten ska kunna stå upp och sitta normalt samt kunna ligga både ihoprullad och med benen utsträckta,
- 12) *rasta/rastning* utomhusvistelse för djuren, antingen lösa eller i koppel,
- 13) *rastgård* ett inhägnat område ämnat för utegång och rastning av djuret, där djuret hålls tillfälligt,
- 14) *sjukdom* ett tillstånd som kan medföra lidande för djuret eller som negativt påverkar dess fysiska eller psykiska funktioner,
- 15) *tillsyn* kontroll av hela djuret och dess miljö,
- 16) *transport* förflyttning av djur som genomförs med hjälp av ett eller flera transportmedel och därmed sammanhängande förfaranden,
- 17) *tillgänglig golvyta* ett ständigt tillgängligt område där hundar och katter kan röra sig utan hinder,
- 18) *uppbinding* att begränsa möjligheten för djuret att förflytta sig genom att binda fast det och
- 19) *värmebalans* balansen mellan den värme som djuret producerar och den värme som djuret avger.

2 kap.

Allmänt om djurhållare och hållande av hundar och katter

4 §

Djurhållarens tillgodoseende av hundars grundläggande behov

Den som håller hund ska ha tillräcklig kompetens. Hundar ska hållas och skötas på ett sådant sätt att deras behov av social kontakt, mental stimulans, rörelse, tillräckligt med vila och upprätthållande av värmebalans tillgodoses.

För att tillgodose dessa behov ska djurhållaren säkerställa att

- 1) hunden erbjuds fysisk social kontakt med människor varje dag anpassad till dess individuella förutsättningar samt, om förutsättningar finns, med andra hundar,
- 2) hunden får utlopp för sitt rörelsebehov varje dag där omfattningen ska anpassas efter djurens individuella förutsättningar,
- 3) hunden ges möjlighet till mental stimulans som är anpassad efter hundens individuella förutsättningar och specifika behov,
- 4) hunden får tillräckligt med vila och
- 5) hunden kan upprätthålla värmebalans under största delen av dygnet.

5 §

Djurhållarens tillgodoseende av katters grundläggande behov

Den som håller katt ska ha tillräcklig kompetens. Katter ska hållas och skötas på ett sådant sätt att deras behov av social kontakt, mental stimulans, att klättra, klösa, vila, gömma sig och upprätthålla värmebalans tillgodoses. För att tillgodose dessa behov ska djurhållaren säkerställa att

- 1) katten erbjuds social kontakt med människor normalt varje dag anpassad till dess individuella förutsättningar,
- 2) katten får möjlighet att klättra och klösa med sina klor varje dag,
- 3) katten kan komma åt lämplig plats för vila där den kan upprätthålla värmebalans största delen av dygnet,
- 4) katten har tillgång till gömslen samt en upphöjd plats under största delen av dygnet och
- 5) katten ges möjlighet till mental stimulans anpassad efter dess individuella förutsättningar.

6 §

Begränsning av rörelsefriheten

Hundar och katter får inte hållas bundna eller instängda i utrymmen som inte uppfyller de minimimått som anges i 56, 57 och 59 §§, förutom

- 1) då kraven i 22 § om stadigvarande uppbinding av hundar är uppfyllda,
- 2) om en veterinär av veterinärmedicinska skäl har ordinerat detta,
- 3) i samband med motionering av djuret, tävling, jakt eller andra aktiviteter, såsom inläring, utbildning eller aktivering,
- 4) vid transport och övernattningar i samband med resor,
- 5) för kortvarig rastning,
- 6) under den tid som behövs för att utföra en nödvändig åtgärd eller
- 7) vid kortvarig vistelse i områden där tillträde för husdjur inte är tillåtet.

Undantagsfallen i punkt 1–4 får inte utgöra en skaderisk och ska ordnas på ett sådant sätt att djuren får en god liggkomfort och kan upprätthålla värmebalans. Djuren ska kunna ligga ned på ett naturligt sätt och ha tillgång till en torr, ren och mjuk liggplats.

7 §

Sammanslagning av grupper av djur

Vid sammanslagning av grupper av djur eller när nya djur införs i en grupp, ska särskild uppmärksamhet fästas vid eventuella beteendeproblem till följd av omställningar i de sociala relationerna. Djur som är främmande för varandra får inte föras samman utan uppsikt.

8 §

Hetsning av djur

Hundar eller katter får inte hetsas mot varandra, mot andra djur eller mot människor. Med hets avses inte träning och tävling i bruksprov med skyddsinslag. Med hets avses inte heller träning med jakthund i kontrollerad miljö vid prov som syftar till att förbereda eller testa hundens lämplighet att kunna jaga vilt.

9 §

Hållande av hundar utomhus

Endast hundar som är lämpade för ständig utomhusvistelse under den kalla årstiden får hållas utomhus dygnet runt vintertid.

3 kap.

Förvaringsutrymmen och utrustning

10 §

Förvaringsutrymmen för hundar och katter

Förvaringsutrymmen för hundar och katter ska vara sådana att djuren kan höra och se vad som sker i förvaringsutrymmet eller dess omgivning samt har möjlighet till socialt umgänge.

11 §

Förvaringsutrymmenas utformning och inredning

Förvaringsutrymmen där hundar och katter hålls ska vara utformade och inredda så att tillsyn av djuren kan ske utan svårighet. Utrymmena ska vara enkla att inspektera och rengöra samt vid behov kunna desinficeras.

12 §

Förvaringsutrymmenas renhållning

Förvaringsutrymmen för hundar och katter ska hållas tillfredsställande rena. Detsamma gäller den inredning och utrustning samt övriga föremål som används i dessa utrymmen.

13 §

Skydd mot väderleksförhållandena

Hundar och katter som inte enbart tillfälligt hålls utomhus och hundar i hundgårdar ska ha tillgång till en ändamålsenlig koja eller någon annan ändamålsenlig viloplats där skyddet mot väderleksförhållandena är tillräckligt.

14 §

Kojor eller annat motsvarande skydd

En koja eller ett annat motsvarande skydd ska till sin storlek, konstruktion och utrustning vara lämplig för djuren. Kojans väggar, tak och golv ska vara täta och vid behov värmeisolerade. Kojans botten ska vara upphöjd från marken. Temperaturen och luftens kvalitet i kojans ska vara lämpliga för djuren.

Ingången till kojans ska vara sådan att djuren inte riskerar att skada sig. Vid behov ska ingången utrustas med ett lämpligt skyddsförhänge. Golvet i kojans ska hållas rent och torrt. Hunden eller katten ska ha ett underlag att ligga på.

15 §

Luftkvalitet

Inomhusutrymmen för hundar och katter ska vara ventilerade så att tillförsel av frisk luft samt bortförande av fukt och luftföroreningar säkerställs. Därutöver ska utrymmena vara anpassade så att djuren utan svårigheter kan upprätthålla värmebalans.

16 §

Liggplatser

Hundar och katter ska ha tillgång till en liggplats. Liggplatser för hundar och katter ska vara så stora och i sådant antal att alla djur samtidigt kan ligga och vila i en naturlig ställning. Liggplatser för hundar och katter ska vara torra och rena samt ha mjukt underlag.

17 §

Dagsljus och belysning

Hundar och katter ska ha tillgång till dagsljus och vid behov belysning som stödjer deras dygnsrytm och beteendebest. Inomhusutrymmen för hundar och katter ska vara försedda med lämplig belysning som ska vara placerad och reglerad så att djuren inte utsätts för obehag. Belysningen ska medge att tillsyn och skötsel av djuren och djurutrymmena kan ske utan svårigheter.

18 §

Berikning av förvaringsutrymmen för hundar

Förvaringsutrymmen utomhus där hundar hålls, ska vara miljöberikade. Berikningen ska inte utsätta djuren för ökad skaderisk. Berikningen ska innefatta minst en utsiktspost i form av en från marken upphöjd liggyta.

19 §

Berikning av förvaringsutrymmen för katter

Förvaringsutrymmen, utom kojor och transportburar, där katter hålls ska vara miljöberikade. Miljöberikningen ska bestå av både klätter- och klösanordningar. Berikningen ska inte utsätta djuren för ökad skaderisk.

20 §

Kattlåda

Katter ska ha tillgång till kattlåda för att uträtta sina behov om de hålls inomhus och saknar fri tillgång till utomhusvistelse. Kattlådan ska hållas tillfredsställande ren och normalt städas varje dag.

21 §

Rastgård

Terrängen, växtligheten och marken i rastgården ska lämpa sig för djurarten i fråga. Underlaget ska vara sådant att det kan hållas torrt. Vid behov ska marken vara täckdikad eller dränerad. Rastgården får inte vara hal på ett sådant sätt att djuren riskerar att skada sig.

Rastgården ska vara tillräckligt rymlig med hänsyn till djurens art, ras, storlek, aktivitet och antal. Miljön ska vara tillräckligt lugn och bullerfri. In- och utgångarna till en rastgård ska vara trygga för djuren.

Stängslet till rastgården ska vara tryggt för djuren och av ett material som lämpar sig för djurarten. Om stängslet är gjort av nät, ska maskorna vara av en sådan storlek att djuren inte kan fastna med huvud, extremiteter eller andra kroppsdelar. Taggråd får inte användas för inhägnad av rastgården.

22 §

Stadigvarande uppbinding av hundar

Hundar får annat än tillfälligt hållas uppbundna utomhus på en särskild plats bara i omedelbar närhet av en byggnad som är bebodd och ska ha ett minst 40 kvadratmeter stort område att röra sig på.

En hund ska, om den hålls bunden utomhus annat än tillfälligt, vara kopplad till en löplina. Hundens koppel ska vara sådant att det inte kan snurra sig runt träd, stolpar eller motsvarande hinder och det ska ha ett halsband som är tillräckligt brett och kan regleras och det får inte vara av metall eller strypande.

Hundar som är yngre än ett år får endast tillfälligt hållas bundna.

23 §

Föremål som kan vara skadliga

Föremål, foder eller ämnen som kan vara skadliga för hundar eller katter ska förvaras oåtkomligt för dem.

24 §

Förebyggande av fallskador

Djurhållaren ska vidta åtgärder för att förhindra fallskador på hundar och katter i förvaringsutrymmen.

25 §

Förebyggande av brandrisk

Djurhållaren ska vidta åtgärder för att förebygga risk för brand i hund- och kattstallar. I hund- och kattstallar ska det finnas godtagbara förutsättningar att rädda djuren vid brand.

26 §

Kattfällor

En kattfälla ska invändigt vara så stor att hela katten får plats i den när fällans lucka stänger. En kattfälla ska placeras så att katten skyddas mot ogynnsamt väder och andra omständigheter som kan ge upphov till lidande. En kattfälla ska ha tillsyn minst morgon och kväll med högst 12 timmars mellanrum och djuren ska omhändertaras omedelbart vid påträffad fångst.

27 §

Utrustning som orsakar onödigt smärta

Elektriska halsband och andra på djuren fästade anordningar, vilka ger djuren elstötar, tagghalsband samt övriga redskap för att styra, dressera och kontrollera djur, vilka orsakar djuren smärta, får inte användas på hundar och katter. Detta gäller dock inte anordningar som används i veterinärmedicinskt syfte eller vid fysikalisk behandling av djur.

28 §

Munkorg

Munkorg får endast användas på hund tillfälligt och om

- 1) det finns ett särskilt behov för användningen av munkorgen,
- 2) hunden hålls under kontinuerlig uppsikt och
- 3) hunden kan vid behov sänka sin kroppstemperatur genom att hässa.

29 §

Fordon som används vid rastning av hundar

Fordon som används vid rastning av hundar eller vid träning och tävling med hundar ska gå att få stopp på så snabbt att fordonet inte kan köra på eller på annat sätt skada djuren. Djurhållaren ska ha full uppsikt över djuren från förarplatsen. Bil eller annat fordon med stängd förarhytt får inte användas. Hundar får endast anspännas med lina fäst framför eller bredvid ett fordon eller annan utrustning. Hastigheten ska anpassas till den långsammaste hundens förmåga att förflytta sig utan risk för att överansträngas.

4 kap.

Tillsyn och skötsel

30 §

Ansvaret för djurens välbefinnande

Djurägaren och djurhållaren har ansvaret för hundars och katters välbefinnande.

31 §

Tillsyn

Hundar och katter ska normalt ges tillsyn minst två gånger per dygn med jämna intervall. Djur som är i större behov av omvårdnad ska ges tillsyn oftare. Detta gäller särskilt nyfödda, sjuka eller skadade djur, djur som betar sig onormalt samt tikar och honkatter vid tiden kring förlossningen. Tillsynen av djuren ska vara så grundlig att missförhållanden inklusive avvikande beteenden hos djuren uppmärksammas. Djurhållaren ska vidta de åtgärder som behövs för att komma till rätta med missförhållanden och avvikande beteenden hos djuren. Plötsliga förändringar i den dagliga skötseln ska undvikas.

32 §

Djurens renlighet

Hundar och katter ska hållas tillfredsställande rena och pälsen ska skötas vid behov. Tovor, eller annat som påverkar djurens välfärd negativt, ska förebyggas och åtgärdas.

33 §

Klovård

Hundars och katters klor ska inspekteras regelbundet och klippas vid behov.

34 §

Mun- och tandhälsa

God tandhälsa ska upprätthållas hos hundar och katter.

35 §

Rastning av hundar

Hundar ska rastas utomhus varje dag. Hundar som hålls inomhus utan fri tillgång till utomhusutrymme ska rastas regelbundet med hänsyn till deras rörelsebehov, ålder och hälsotillstånd. Tillräcklig uppmärksamhet ska fästas vid att hunden kan tillfredsställa sitt behov av motion. Om en hund hålls permanent i rastgård ska den rastas dagligen på annan plats.

36 §

Grupphållning av hundar

Hundar får hållas i par eller grupp under förutsättning att de fungerar väl tillsammans. När hundar hålls i par eller grupp ska det finnas tillräckligt med föremål och berikning för att minimera risken för konkurrens och resursvaktande.

37 §

Grupphållning av katter

När katter hålls i par eller grupp ska djurhållaren sträva efter att skapa och bibehålla socialt stabila grupper där så få djur som möjligt byts ut över tid. Med socialt stabil kattgrupp avses en grupp där individerna har ett utbyte av varandra genom att till exempel tvätta, sova bredvid varandra och leka med varandra.

När katter hålls i par eller grupp i ett förvaringsutrymme utan möjlighet att lämna gruppen ska antalet kattlådor, foder- och vattenskålar, leksaker som ger katter utlopp för jaktinstinkt, liggplatser och gömslen anpassas i antal för att minska risken för konkurrens och resursvaktande.

5 kap.

Utfordring och vattning

38 §

Utfordring

Hundar och katter ska dagligen utfodras så djuren hålls i ett hälsosamt hull. Fodret ska garantera tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel som främjar en god hälsa för djuren och förebygger hälsostörningar.

39 §

Vattning

Hundar och katter i en permanent djurhållningsplats ska hela tiden ha tillgång till vatten.

Kontinuerlig tillgång till vatten i en permanent djurhållningsplats förutsätts dock inte

- 1) för ett djur vars tillgång till vatten måste begränsas av veterinärmedicinska skäl eller
- 2) när exceptionella och svåra väderförhållanden förhindrar att vatten hela tiden finns tillgängligt.

Hundar och katter som inte har fri tillgång till dricksvatten, ska ges vatten så ofta att de kan tillgodogöra sig nödvändig mängd över dygnet, dock minst tre gånger per dygn.

40 §

Vattentillgång till sjuka, skadade och digivande djur

Sjuka eller skadade djur, samt digivande tikar och honkatter ska hela tiden ha tillgång till vatten om inte veterinär ordinerar annat.

41 §

Foder- och vattenskålar renlighet

Foder- och vattenskålar eller motsvarande ska hållas tillfredsställande rena. De ska vara placerade och dimensionerade så att hundar och katter kan inta foder och vatten utan risk för stress eller skador.

6 kap. Reproduktion

42 §

Krav för att använda djuren till avel

För att hundar och katter ska få användas i avel ska

1) föräldradjuren ha lämpliga anatomiska, fysiologiska och beteendemässiga egenskaper och dessa egenskaper får inte riskera att påverka negativt varken föräldradjurens eller avkommornas hälsa och välfärd och

2) föräldradjuren ska vara i god fysisk och psykisk hälsa inför parningen.

43 §

Djur som inte får användas till avel

Hundar och katter får inte användas i avel om

1) de har sjukdomar, letala anlag, defekter eller andra egenskaper som kan nedärvas och kan medföra lidande för deras avkommor eller kan hindra avkommorna att bete sig naturligt,

2) de är eller med stor sannolikhet är bärare av recessivt anlag för sjukdom, letala anlag, defekter eller andra egenskaper som kan medföra lidande eller negativt påverka avkommornas naturliga beteende, såvida inte parning sker med en individ som är konstaterat fri från motsvarande anlag,

3) parningskombinationen utifrån tillgänglig information ökar risken för sjukdom eller funktionshinder, dvs. ett tillstånd som försvårar naturliga beteenden eller funktioner, hos avkomman,

4) de uppvisar beteendestörningar i form av överdriven rädlereaktion eller aggressivt beteende i oprovocerade eller för djuren vardagliga situationer,

5) de saknar normalt utvecklade könsorgan samt saknar sådana kropps- och fortplantningsfunktioner som är normala för arten och som främjar ett naturligt beteende eller

6) parningskombinationen kan antas resultera i ökad risk för förlossningssvårigheter.

44 §

Hundar med extremt stor kamplust

Det är förbjudet att inneha eller genom avel frambringa hundar som har extremt stor kamplust, blir lätt retade och biter, bara med svårighet kan förmås avbryta ett angrepp och har en benägenhet att rikta sitt kampintresse mot människor eller andra hundar.

45 §

Användning av kejsarsnittade djur till avel

En tik eller en honkatt som har förlöst två gånger med kejsarsnitt får fortsättningsvis inte användas i avel. Om det upptäcks anatomiska defekter i samband med det första kejsarsnittet som gör det sannolikt att kejsarsnitt kommer att behöva utföras vid framtida dräktighet får tiken eller honkatten inte användas i avel igen.

46 §

Förebyggande av oplanerad, oönskad eller överdriven reproduktion

Djurhållaren ska vidta nödvändiga försiktighetsåtgärder för att förebygga oplanerad, oönskad eller överdriven reproduktion av de djur som han eller hon ansvarar för.

47 §

Parningsålder för hund

En tik får inte paras tidigare än vid 18 månaders ålder. Om en tik får två valpkullar inom 12 månader ska tiken ges minst 12 månaders vila före nästa valpning om inte en veterinär bedömer att en kortare tid är acceptabel ur djurskyddssynpunkt.

48 §

Parningsålder för katt

En honkatt får inte avsiktligt paras tidigare än vid 10 månaders ålder.

49 §

Förbud mot tvångsparning av hund

Hundar får inte tvingas till parning genom att hållas fast om de uttrycker obehag eller försöker komma undan.

50 §

Födselplats

Tikar och honkatter ska ha möjlighet att föda sina ungar på en lugn och bekväm plats som är bekant för dem sedan tidigare eller som de har hunnit bekanta sig med i god tid före den planerade förlossningen.

51 §

Digivande tikar och honkatter

Digivande tikar och honkatter ska ha tillgång till en lugn och ostörd plats för sig och ungar. Digivande tikar och honkatter ska fritt kunna lämna ungar.

52 §

Avvänjningsålder för hund

Hundvalpar får inte skiljas från modern, eller en likvärdig tik som ersättare för henne, annat än tillfälligt så länge de behöver hennes mjölk och omvårdnad. Valparna ska hållas på detta sätt tills de har uppnått sju veckors ålder. Avvikelse från den angivna tiden kan godtas om valparna helt har övergått till fast föda samt valparnas hälsa och välfärd i övrigt är god. Bedömningen av om valparnas hälsa är god ska göras av en veterinär. Hundvalpar ska under tiden tillsammans med modern eller hennes ersättare hållas i en trygg och lugn miljö.

53 §

Avvänjningsålder för katt

Kattungar får inte skiljas från modern, eller en likvärdig katthona som ersättare för henne, annat än tillfälligt så länge de behöver hennes mjölk och omvårdnad. Kattungarna ska hållas på detta sätt tills de har uppnått 12 veckors ålder. Avvikelse från den angivna tiden kan godtas om kattungarna helt har övergått till fast föda samt kattungarnas hälsa och välfärd i övrigt är god. Bedömningen av om kattungarnas hälsa är god ska göras av en veterinär. Kattungar ska under tiden tillsammans med modern eller hennes ersättare hållas i en trygg och lugn miljö.

7 kap.

Måttbestämmelser för förvaringsutrymmen

54 §

Takhöjd i förvaringsutrymmen

Om inte annat anges ska takhöjden i ett förvaringsutrymme vara anpassad så att skötseln av djuren och förvaringsutrymmet kan utföras utan svårigheter. Takhöjden ska dessutom ge förutsättningar för att ventilationen i utrymmet fungerar väl.

55 §

Minsta förvaringsutrymme för hundar i rastgård eller annat utomhusutrymme

Minsta förvaringsutrymme för hundar i rastgård eller annat utomhusutrymme anges i bilaga I.

56 §

Minsta förvaringsutrymme för hundar i box, bur eller annat förvaringsutrymme

Minsta förvaringsutrymme för hundar i box, bur eller annat förvaringsutrymme anges i bilaga II.

Måtten avser boxens minsta tillgängliga golvyta i kvadratmeter. En tik med valpar räknas som en hund till dess att valparna har uppnått tre veckors ålder.

57 §

Minsta förvaringsutrymme för tikar tillsammans med valpar i box, bur eller annat förvaringsutrymme

Minsta förvaringsutrymme i box, bur eller annat förvaringsutrymme för en tik som hålls tillsammans med valpar, som är äldre än tre veckor och högst 12 veckor gamla, anges i bilaga III.

Måtten anger förvaringsutrymmets minsta tillgängliga golvyta i kvadratmeter.

58 §

Minsta liggplats för hundar i koja

En liggplats för hundar i en hundkoja ska uppgå till minst de mått som anges i bilaga IV.

Om fler hundar delar på en koja ska den vara så stor att alla djur samtidigt kan ligga och vila i en naturlig ställning.

59 §

Minsta förvaringsutrymme för katter

Om katter hålls fritt i ett rum eller liknande större utrymme ska ytan per fullvuxen katt vara minst 1 kvadratmeter, dock så att den totala ytan alltid är minst 5 kvadratmeter.

I annat avgränsat område ska ytan vara minst 1,5 kvadratmeter och höjden minst 1,9 meter. Om flera katter hålls i samma bur eller något annat motsvarande utrymme, ska ytan per katt vara minst 0,7 kvadratmeter.

I fråga om sådana mottagningsplatser för herrelösa djur som avses i 16 § 1 mom. i djurskyddslagen (1998:95) för landskapet Åland får utrymmet för katter vara högst 50 procent mindre än vad som anges ovan om omhändertagandet för förvaring eller vård är kortvarigt.

Undantaget att minska utrymmet med 50 % för omhändertagna katters kortvariga förvaring gäller inte höjden på förvaringsutrymmet.

8 kap.

Särskilda bestämmelser

60 §

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Denna förordning träder i kraft den 1 juni 2024, med undantag för måttbestämmelserna för förvaringsutrymmena i 7 kap., vilka i stället träder i kraft den 1 juni 2025.

Tillsynsärenden som har påbörjats innan denna förordning träder i kraft behandlas enligt de bestämmelser som gällde vid tiden för inspektion.

Mariehamn den 12 april 2024

KATRIN SJÖGREN
lantråd

Jesper Josefsson
föredragande minister

BILAGA I

Minsta förvaringsutrymme för hundar i rastgård eller annat utomhusutrymme:

Mankhöjd på hunden	Ensam hund	Parhållning, den större hunden	För varje ytterligare hund ska markarean ökas med*
Under 25 cm	7 m ²	7 m ²	4 m ²
25–35,9 cm	10 m ²	10 m ²	6 m ²
36 – 45,9 cm	15 m ²	15 m ²	8 m ²
46 – 55,9 cm	16 m ²	16 m ²	10 m ²
56–65 cm	18 m ²	18 m ²	12 m ²
Över 65 cm	20 m ²	20 m ²	14 m ²

* För varje ytterligare hund som läggs till adderas arean enligt den rad som motsvarar denna hunds mankhöjd.

BILAGA II

Minsta förvaringsutrymme för hundar i box, bur eller annat förvaringsutrymme:

Mankhöjd på hunden	Ensam hund	Parhållning, den större hunden	För varje ytterligare hund ska markarean ökas med*
Under 25 cm	2 m ²	2 m ²	1 m ²
25–35,9 cm	2 m ²	2 m ²	1,5 m ²
36 – 45,9 cm	2,5 m ²	2,5 m ²	1,5 m ²
46 – 55,9 cm	3,5 m ²	3,5 m ²	2 m ²
56–65 cm	4,5 m ²	4,5 m ²	2,5 m ²
Över 65 cm	5,5 m ²	5,5 m ²	3 m ²

* För varje ytterligare hund som läggs till adderas arean enligt den rad som motsvarar denna hunds mankhöjd.

BILAGA III

Minsta förvaringsutrymme för tikar tillsammans med valpar i box, bur eller annat förvaringsutrymme:

Mankhöjd på tiken	Tik med 1–3 valpar	Från och med den fjärde valpen och för varje ytterligare valp ska golvarean ökas med
Under 25 cm	2 m ²	0,5 m ²
25–35,9 cm	3 m ²	0,7 m ²
36 – 45,9 cm	4 m ²	1 m ²
46 – 55,9 cm	5 m ²	1,2 m ²
56–65 cm	7 m ²	1,5 m ²
Över 65 cm	8 m ²	1,7 m ²

BILAGA IV

Minsta liggplats för hundar i koja:

Längd	Bredd	Höjd
Hundens längd mätt från nospets till svansfäste multipliserat med 1,1	Hundens mankhöjd multipliserat med 1,1	Hundens mankhöjd multipliserat med 1,2

LANDSKAPSFÖRORDNING om hållande av häst

Utfärdad i Mariehamn den 12 april 2024

Med stöd av 5, 6, 7 och 13 §§ djurskyddslagen (1998:95) för landskapet Åland föreskrivs:

1 kap. Inledande bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

I denna förordning föreskrivs om djurskyddskrav som ska iakttas vid hållande av hästar. Bestämmelserna om hållande av hästar i denna förordning gäller också hållande av ponnyer, åsnor och andra motsvarande hovdjur.

Bestämmelser om skydd av djur finns dessutom i djurskyddsförordningen (1998:96) och djurtransportförordningen (1998:97).

2 §

Förhållandet till veterinärs ordination

Hästar får hållas och skötas på annat sätt än vad som anges i denna förordning om en veterinär av veterinärmedicinska skäl har ordinerat detta.

3 §

Definitioner

I denna förordning avses med

- 1) *avvänjning* den process då sto och föl skiljs åt och di-perioden avslutas,
- 2) *djurhållare* en fysisk eller juridisk person som ansvarar för ett djur eller sköter om det permanent eller tillfälligt,
- 3) *grovfoder* stråfoder som vanligtvis utgörs av gräs, hö, hösilage, ensilage eller halm,
- 4) *gruppbox* en box där flera hästar hålls samtidigt,
- 5) *individuell uppstallning* hästar som hålls en och en, vanligen i spilta eller box,
- 6) *ligghall* utrymme med liggplats för hästar som går i lösdrift,
- 7) *lösdrift* en djurhållningsplats som består av en hage och en ligghall, där hästen fritt kan röra sig mellan ute- och inneutrymmet,
- 8) *spilta* en plats där hästen binds upp från huvudet och väggar begränsar dess rörelsefrihet i sidled,
- 9) *spilta för utfodring* en spilta där hästen endast hålls under utfodring,
- 10) *stall* en byggnad för hållande av djur,
- 11) *tillsyn* kontroll av hela hästen och dess miljö och
- 12) *värmebalans* balansen mellan den värme som hästen producerar och den värme som den avger.

2 kap.

Allmänt om djurhållare och hållande av hästar

4 §

Ansvaret för djurens välbefinnande

Djurägaren och djurhållaren har ansvaret för hästens välbefinnande. Den som håller en häst ska ha tillräcklig kompetens.

5 §

Hantering av hästar

Hästar ska hanteras lugnt och under förhållanden som inte innebär onödig stress och skaderisk för hästarna.

6 §

Social kontakt

Hästarnas behov av social kontakt ska tillgodoses dagligen.

Hästar ska vanligtvis hållas på ett sådant sätt att de kan se, höra, känna lukten av och ha daglig fysisk kontakt med andra hästar. Den sociala kontakten kan vara i hage och/eller under den tid de står uppstallade i box eller spilta. Kravet på fysisk kontakt gäller inte hästar där möjlighet till fysisk kontakt med andra hästar, även i en box genom ett galler, medför stor risk att hästen skadar sig själv eller andra hästar.

7 §

Sammanlagning av grupper

Vid sammanlagning av djurgrupper eller när nya djur tillförs gruppen ska särskild uppmärksamhet fästas vid eventuella beteendeproblem som kan uppstå till följd av omställningar i de sociala relationerna. Hästar som förhåller sig fientligt till varandra eller som annars kan tänkas skada varandra ska hållas åtskilda.

8 §

Vila

Hästar ska ges möjlighet till tillräcklig vila.

9 §

Värmebalans

Hästar ska hållas på ett sådant sätt att de utan svårighet kan upprätthålla sin värmebalans.

10 §

Uppbindning av hästar i spilta

Hästar får inte hållas uppstallade i spilta mer än sammanlagt 16 timmar per dygn.

Första momentet gäller inte om det

- 1) är nödvändigt för att skydda hästarna vid onormala väderleksförhållanden,
- 2) är nödvändigt för att skydda hästarna från skador eller sjukdom vid onormala markförhållanden som inte kunnat förebyggas,
- 3) är nödvändigt för att skydda hästarna mot allvarliga insektsangrepp eller
- 4) finns en omedelbar fara för rovdjursangrepp som rimligen inte kan undanröjas på annat sätt.

Hästar som hålls i spilta för uppställning ska bindas med löpande grimskrift som möjliggör för hästarna att ligga på sidan med huvudet vilande mot underlaget.

11 §

Uppbindning på annan plats än i spilta

När hästar binds på annan plats än i spilta ska de hållas under kontinuerlig uppsikt.

12 §

Tillgång till förvaringsutrymme

Vid en anläggning där hästar hålls ska alla hästar samtidigt kunna hållas i stall. Ligghall är en form av stall.

3 kap.

Förvaringsutrymmen och utrustning

13 §

Förvaringsutrymmenas utformning och inredning

Stall ska kunna rengöras och desinficeras. I ytbehandlingen får inte träskyddskemikalier, målarfärg eller andra medel användas på ett sådant sätt att de kan orsaka förgiftning hos hästarna.

14 §

Förvaringsutrymmenas säkerhet

Utrymmen där hästar hålls ska vara säkra för hästen.

Inredning som hästar kan nå, inklusive väggar och boxdörrar, ska vara utformade på ett sådant sätt att hästar inte kan skadas och vid behov försedda med skydd. Inredning som hästar kan nå ska dessutom vara utformad på ett sådant sätt att skaderisken inte ökar om den utsätts för hästsparkar.

Elledningar och elapparater samt andra anordningar som kan skada hästarna ska vid behov skyddas och placeras på ett sådant sätt att de är utom räckhåll för hästarna.

Avstånd mellan vägg och tak respektive vägg och golv ska vara sådant att hästar inte kan fastna.

15 §

Dagsljus och belysning

Stall ska vara försedda med fast monterad belysning som inte förorsakar hästarna obehag och som möjliggör att tillsyn kan utövas utan svårigheter.

Hästar ska ha tillgång till tillräckligt med dagsljus för att kunna upprätthålla en normal dygnsrytm och sina fysiologiska årstidsmässiga variationer.

16 §

Luftkvalitet

Förvaringsutrymmet ska ha en sådan ventilation att luftens fuktighet, damnmängd och halt av skadliga gaser inte stiger till en nivå som är skadlig.

Om stallets ventilation i huvudsak är maskinell, ska det även vid eventuella fel i anordningen vara möjligt att ordna en alternativ ventilation som är tillräcklig med tanke på hästarnas hälsa och välbefinnande. I en maskinell ventilationsanordning ska det vid behov finnas ett larmsystem som ger larm vid störningar i ventilationen. Larmsystemet ska testas regelbundet.

17 §

Buller

Buller i stall får inte vara på en sådan nivå och frekvens att det påverkar hästarnas hälsa negativt. I stall får hästar endast tillfälligtvis utsättas för buller överstigande 65 dBA.

18 §

Mellanväggar

Mellan hästarnas boxar eller spiltor ska det finnas en lämpligt hög och ändamålsenlig mellanvägg som hindrar hästarna i bredvidliggande boxar eller spiltor att skada varandra.

19 §

Golv och liggytor

Golvet i stallet får inte vara halt eller sådant att hästarnas hovar kan fastna i det eller skadas på något annat sätt.

Liggytor ska vara torra, rena och ha en god liggkomfort. Liggytor ska också vara jämna och halksäkra. Hästarnas liggområde ska förses med strö. Strömedel ska ha god hygienisk kvalitet.

20 §

Sjukbox

Hästar som normalt inte hålls i egen box ska, vid behov av särskild vård, ha tillgång till box eller annat utrymme där hästen kan hållas lösgående i eget utrymme. Sjukboxen ska vid behov vara uppvärmd.

När hästarna hålls i grupp ska det för varje påbörjad grupp om 10 hästar finnas en sjukbox eller något annat ändamålsenligt utrymme för avskiljande och vård av hästarna.

21 §

Ligghall

Ligghallar ska vara utformade och placerade på ett sådant sätt att samtliga hästar i en grupp samtidigt kan ha tillgång till utrymmet och hästarna inte undviker att använda ligghallen. I ligghallen ska hästarna få skydd mot väder och vind samt en torr och ren ligghall. Måttbestämmelser för ligghall finns i 44 §.

22 §

Utrymme för fölning

Om fölning sker i stall ska fölningsbox finnas. Om fölning sker på annan plats än i en fölningsbox ska stoet ha möjlighet att gå undan från andra hästar. Måttbestämmelser för en fölningsbox finns i 45 §.

23 §

Förvaring av hästar i transportfordon

Hästar får, i samband med aktiviteter som de transporteras till, vid behov förvaras i transportfordonet. Detta gäller endast hästar som inte oroas av denna typ av förvaring och om förhållandena i transportfordonet är goda. Hästar ska vid dessa tillfällen ses till minst en gång per timme.

Vid de tillfällen som avses i första moment får hästar förvaras i transportfordonet nattetid om samtliga villkor för uppställning i box kan tillgodoses. Måttbestämmelser för uppställning i box samt kortvarig vistelse finns i 41 och 42 §§. Hästarna behöver då inte ses till varje timme.

24 §

Förebyggande av insektsangrepp

Hästar ska hållas och skötas på ett sådant sätt att risken för att de ska utsättas för svåra insektsangrepp minimeras.

25 §

Bekämpning av skadedjur

Gnagare och andra skadedjur ska bekämpas i stall.

26 §

Nödsituationer

Hästarna i ett stall ska i nödsituationer snabbt kunna utrymmas från förvaringsutrymmena. När hästar hålls i stall ska brand förebyggas.

27 §

Hästars utrustning

Utrustning som används till en häst ska vara väl anpassad till hästen och användas på ett sådant sätt att den inte kan orsaka hästen lidande, skador eller sjukdom. Utrustningen ska hållas ren och i gott skick.

4 kap.

Tillsyn och skötsel

28 §

Tillsyn

Hästar ska ha tillsyn minst en gång dagligen. Nyfödda, sjuka eller skadade hästar samt hästar som betar sig onormalt ska ses till oftare. Detsamma gäller för ston vid tiden kring fölningen. Om någonting avvikande upptäcks vid inspektionen ska omedelbara åtgärder vidtas för att reda ut och avhjälpa situationen.

29 §

Djurens renlighet

Hästar ska hållas tillfredsställande rena.

30 §

Hovvård

En hästs hovar ska verkas tillräckligt ofta och skos vid behov. Hästar ska vid behov skyddas mot halka genom användning av broddar eller andra tillbehör som förhindrar halka.

31 §

Avvänjning av föl

Föl ska avvänjas på ett sätt som tar hänsyn till deras psykiska och fysiska hälsa. Stoets hälsa bör även beaktas vid avvänjningen.

5 kap. Utfordring och vattning

32 § Utfordring

Hästars foderstat ska

- 1) vara grovfoderbaserad,
- 2) vara av god hygienisk kvalitet,
- 3) garantera en allsidig och välbalanserad näringstillförsel som vid behov kompletteras med mineraler,
- 4) motsvara hästens energibehov vilket resulterar i ett hälsosamt hull och
- 5) medge tillräcklig sysselsättning för att förebygga stereotypier.

33 § Vattning

Hästarna i en permanent djurhållningsplats ska hela tiden ha tillgång till vatten.

Kontinuerlig tillgång till vatten i en permanent djurhållningsplats förutsätts dock inte

- 1) för ett djur vars tillgång till vatten måste begränsas av veterinärmedicinska skäl eller
- 2) när exceptionella och svåra väderförhållanden förhindrar att vatten hela tiden finns tillgängligt.

Hästar som inte har fri tillgång till vatten att dricka, ska ges vatten så ofta att de kan tillgodogöra sig nödvändig mängd över dygnet, dock minst två gånger per dygn.

Hästarnas vatten ska ha en god kvalitet.

34 § Vattentillgång till sjuka, skadade och digivande djur

Sjuka, skadade eller digivande djur ska hela tiden ha tillgång till vatten om inte veterinär ordinerar annat.

35 § Anordningar för foder och vatten

Foder- och vattenskålar eller motsvarande ska hållas tillfredsställande rena.

Hästar ska ha möjlighet att inta foder och vatten utan onödig risk för stress eller skador.

Flödet i automatiska system ska vara tillräckligt för att inte begränsa hästarnas vattenintag.

Kärl och ställningar som är avsedda för vattning och utfodring av hästar ska placeras så att hästarna kan äta och dricka på ett naturligt sätt.

6 kap. Utevistelse

36 § Utevistelse

Hästar ska normalt sett dagligen ges möjlighet att röra sig fritt i sina naturliga gångarter utomhus. Hästar ska normalt sett ges möjlighet att gå på bete under sommarhalvåret om det inte orsakar hästen hälsoproblem.

37 § Hagars och betens utformning och säkerhet

Hagarna och betena ska vara tillräckligt stora med beaktande av hästarnas ras, storlek, ålder, kön och hur aktiva hästarna är samt antalet hästar.

Terrängen, växtligheten och marken ska vara lämplig för hästar. Hagar och beten ska vara tillräckligt dränerade eller naturligt ha motsvarande egenskaper.

Hagen och betet, samt gångvägarna från stallet till dessa, ska vara trygga för hästarna. Inhägnaden får inte ha alltför trånga eller spetsiga vinklar.

38 § Stängsel

Hagarnas, betenas och ridbanornas stängsel ska vara trygga för hästarna och av ett material som är lämpligt för hästarna. Hagarna, betena och ridbanorna får inte vara ingärdade med taggtråd. Stängslet ska vara sådant att hästarna lätt upptäcker det.

Stängslen och därtill anslutna konstruktioner ska hållas i gott skick för att undvika skador. Stängslets skick ska kontrolleras regelbundet, och fel ska avhjälpas utan dröjsmål.

Stängslet ska hindra hästarna från att rymma.

39 §

Skydd på beten och i hagar

Det ska vid behov finnas skydd för hästarna mot ogynnsamma väderleksförhållanden i hagen och på betet.

7 kap.

Måttbestämmelser för förvaringsutrymmen

40 §

Takhöjd

Inomhushöjden i stallet ska vara minst hästens mankhöjd multiplicerad med 1,5. Inomhushöjden ska dock alltid vara minst 2,2 meter. Detta gäller endast takhöjden i boxar, spiltor och ligghallar. Under förutsättning att ventilationen är välfungerande och takhöjden inte orsakar hästarna en säkerhetsrisk får avvikelser från minimihöjden vara högst två procent. Vid beräkning av inomhushöjden beaktas inte bärande konstruktioner, belysningsanordningar, vattenledningar, ventilationsrör eller annan motsvarande utrustning av teknisk natur som normalt behövs i byggnaden. Takhöjden mäts från den nivå som hästen står på till takkonstruktionens eller annan byggnadsdetaljs lägsta nivå.

41 §

Minsta förvaringsutrymme för häst i enhästbox

Hästar i box ska ha följande utrymmen:

Individuell uppstallning		
Hästens mankhöjd (m)	Area (m²)	Kortaste sida (m)
< 1,30	5,0	1,90
1,30 - 1,40	6,0	2,10
1,41 - 1,48	7,0	2,20
1,49 - 1,60	8,0	2,35
1,61 - 1,70	9,0	2,50
1,71 - 1,80	10,0	2,70
1,81 - 1,90	11,0	2,80
> 1,91	13,0	3,00

Boxens utformning får inte hindra hästen från att vända sig, lägga sig ned, ligga ner och resa sig naturligt. Tabellen tillämpas inte vid kortvarig och tillfällig förvaring av hästar under tävlings- och utställningsresor eller andra motsvarande resor.

42 §

Kortvarig vistelse

Vid inhysning av hästar i permanenta eller tillfälliga stallar under maximalt fem dygn får arean minskas till 85 % av måtten i tabellen i 41 §. Om syftet är att en häst ska stanna på platsen mer än fem dygn ska utrymmeskraven i 41 § vara uppfyllda från första dagen.

43 §

Gruppbox

När vuxna hästar hålls i gruppbox ska den tillgängliga arean per häst motsvara arean för enhästbox enligt 41 §. För unghästar 12–24 månader krävs en area på minst 75 % av arean för förväntad vuxenstorlek och för unghästar under 12 månader, en area på minst 50 % av arean för förväntad vuxenstorlek.

44 §

Minimimått för ligghall

När hästar hålls i ligghall utan utfodring i ligghallen får den tillgängliga torra liggytan minskas till 80 % av arean i gruppbox enligt 43 §. Om hästarna utfodras lösgående inne i ligghallen ska den torra tillgängliga liggytan motsvara utrymmeskravet för gruppbox.

45 §

Fölningsbox

En box för sto med föl upp till sex månader ska ha följande utrymmen:

Fölningsbox och box för uppstallning av sto med föl upp till sex månader		
Stoets mankhöjd (m)	Area (m ²)	Kortaste sida (m)
≤ 1,30	6,5	2,30
1,30 - 1,40	7,5	2,50
1,41 - 1,48	8,5	2,60
1,49 - 1,60	10,0	2,80
1,61 - 1,70	11,0	3,00
1,71 - 1,80	13,0	3,20
1,81 - 1,90	14,0	3,40
> 1,91	16,0	3,70

46 §

Spilta och spilta för utfodring

En spilta och en spilta för utfodring ska ha följande utrymmen:

Hästens mankhöjd (m)	Spilta			Spilta för utfodring	
	längd (m)	bredd (m)	Skiljeväggens höjd exkl. galler (m)	Längd (m)	Bredd (m)
≤ 1,30	2,15	1,40	1,15	2,10	0,55
1,30 - 1,40	2,35	1,50	1,25	2,30	0,60
1,41 - 1,48	2,45	1,60	1,30	2,40	0,65
1,49 - 1,60	2,65	1,75	1,40	2,60	0,70
1,61 - 1,70	2,85	1,85	1,50	2,75	0,75
Över 1,70	1,7 x mankhöjd	1,1 x mankhöjd	0,9 x mankhöjd	1,65 x mankhöjd	0,45 x mankhöjd

8 kap.

Särskilda bestämmelser

47 §

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Denna förordning träder i kraft den 1 juni 2024, med undantag för måttbestämmelserna enligt 7 kap., vilka i stället träder i kraft den 1 januari 2026.

Tillsynsärenden som har påbörjats innan denna förordning träder i kraft behandlas enligt de bestämmelser som gällde vid tiden för inspektion.

Mariehamn den 12 april 2024

KATRIN SJÖGREN
lantråd

Jesper Josefsson
föredragande minister

LANDSKAPSFÖRORDNING om upphävande av vissa bestämmelser i djurskyddsförordningen

Utfärdad i Mariehamn den 12 april 2024

Med stöd av 5 och 9 §§ djurskyddslagen (1998:95) för landskapet Åland föreskrivs:

1 §

Genom denna landskapsförordning upphävs 9 §, 20 § 1 och 2 mom., 20a § samt 35 § i djurskyddsförordningen (1998:96), sådan 20a § lyder i landskapsförordningen 2021/170.

2 §

Denna förordning träder i kraft den 1 juni 2024.

Bestämmelserna i 20a § är dock i kraft till och med den 31 maj 2025 och bestämmelserna i 35 § är i kraft till och med den 31 december 2025.

Mariehamn den 12 april 2024

KATRIN SJÖGREN
lantråd

Jesper Josefsson
föredragande minister